

Vzdělání migrantů? Sociologický průzkum ukázal nečekané věci

Washington/Paříž - Jak poukazuje server The Atlantic, v USA existuje teorie, že se dětem z přistěhovaleckých rodin často ve škole vede lépe, než potomkům rodilých Američanů – a to navzdory jazykové bariéře a kulturním nedorozuměním. Tento koncept má dokonce vlastní název - „přistěhovalecký paradox“. Tato myšlenka vychází z představy, že děti přistěhovalců mají specifickou schopnost uspět a ve společnosti se vertikálně pohybovat vzhůru. Jak ale ukazuje nový výzkum, důvod může být i jiný.

Nový výzkum sociologů Cynthie Felicianové a Yadera Lanuze, který byl publikován v magazínu American Sociological Review, tento výklad zpochybňuje. Podle jejich závěrů je důvodem, proč se děti z přistěhovaleckých rodin jeví tak úspěšné, není vzestupná mobilita, ale schopnost dostat se do stejné třídy, do které patřili v mateřské zemi. Klíčový je tedy podle nich sociální původ rodičů.

Podle výzkumníků to není zase tak paradoxní zjištění. Poukazují na to, že přistěhovalci přicházející do USA jsou často poměrně dobře vzdělaní. Pokud tedy například rodina na Filipínách patřila do vyšší střední třídy, je pravděpodobné, že rodiče mají vyšší vzdělání i velké ambice – a to pomáhá, aby si jejich dítě v USA našlo cestu do horní střední vrstvy. Mnozí sociologové a socioložky při porovnávání sociálního statusu rodičů počítali hodnotu vzdělání v letech školní docházky. To ovšem může být zavádějící, protože stejná délka vzdělání má různou váhu v různých zemích.

Sociologové také poukazují, že se očekává, že v roce 2040 bude jedna třetina amerických dětí pocházet z rodin přistěhovalců. Felicianová ve studii uvádí jako příklad ženy, které chodily na střední školu ve třech různých zemích na konci osmdesátých let 20. století. Tehdy ve Spojených státech bylo jen 8 % žen mezi 25 a 29 lety, které nezačaly střední školu. Na Filipínách ale střední nezačalo celých 66 % žen ze stejné věkové skupiny. A v Mexiku mělo v tu dobu pouze základní vzdělání dokonce 88 % žen v daném věku. Takže zatímco americká žena se střední školu by byla považována za relativně nevzdělanou ve Spojených státech, mexická nebo filipínská žena s nějakou střední školu by byla považována za poměrně vysoce vzdělanou v její rodné zemi.

Otázkou vzdělanosti dětí z přistěhovaleckých rodin se nedávno zabýval také francouzský Le Monde. Ten poukazuje, že některé přistěhovalecké skupiny jsou vzdělanější v porovnání s průměrnou francouzskou populací. Podle čísel Národního institutu demografických studií (INED) má 37% přistěhovalců narozených v Rumunsku a žijících ve Francii vysokoškolský diplom, stejně tak ho má 43% Číňanů, 35% Vietnámců a 32% Poláků, zatímco v obecné dospělé populaci Francie má vysokoškolské vzdělání „pouze“ 27 % lidí.

Existují ale také skupiny přistěhovalců, které mají v průměru nižší vzdělání než francouzská populace. Například mezi přistěhovalci z Tuniska je vysokoškoláků jen 21 % a mezi přistěhovalci z Maroka ještě o dvě méně.

Jak vysvětluje Le Monde, vzdělání těch, kteří opustili rodnou zemi, je často vyšší než průměrné vzdělání obyvatel v zemi původu. A to platí nejen pro Francii. Třeba v Rakousku je mezi migranty z Afghánistánu 11% vysokoškoláků, ačkoliv vysokoškolského vzdělání dosáhnou jen 3 % afghánské populace. Do Francie ovšem přicházejí i lidé s velmi nízkým vzděláním. Například mezi příchozími z Maroka je 19 % osob, které nemají dokončené základní vzdělání. Mezi migranty ze Senegalu je jich 17 %, zatímco ve Francii nedokončil základní školu jen jeden člověk ze sta.